

Nota van Inlichtingen

SBIR Serious Games: Beter functioneren door betere keuzes

Oktober 2018

Deze nota bevat de vragen die tijdens de informatiebijeenkomst zijn gesteld en via e-mail zijn binnengekomen met de antwoorden die daarop zijn gegeven of naderhand geformuleerd zijn.

	Vraag	Antwoord
1.	In de aanvraag wordt verwezen naar de kamermotie Paternotte d.d. 14-12-2017). Wanneer we naar die motie kijken dan zien we dat deze handelt over inburgeraars, mensen met neurologische aandoeningen als dementie, ADHD of dyslexie. De oproep zelf spitst zich toe op personen met één of meerdere ziekten of aandoeningen. Kunt u aangeven of inburgeraars wel of niet een doelgroep zijn voor de te ontwikkelen serious game?	De motie is slechts de aanleiding voor deze oproep. Voor uw projectvoorstel is de tekst van de oproep leidend. Inburgeraars zijn niet een speciale doelgroep voor deze oproep. (Inburgeraars zijn anderzijds ook niet uitgesloten.) Het gaat om de ziekte- en aandoening overstijgende oplossingen.
2.	Hoeveel offerten moeten er worden ingediend op 14 november? In het aanbestedingsdoc wordt gesproken van één offerte, in de procedure zoals beschreven op de RVO-site betreft het twee offertes (één voor fase 1 en één voor fase 2)	Voor 14 november dient u één offerte in voor het doen van een haalbaarheidsonderzoek. Nadat fase 1 is doorlopen wordt bij goed resultaat aan de "fase 1"-ondernemers om een offerte voor fase 2 (prototype-ontwikkeling) gevraagd.
2a.	Mag ik meerdere offertes indienen?	Ja, indien u meerdere offertes voor verschillende projectvoorstellen wilt indienen voor fase 1 is dat mogelijk.
3	Onder de beoordelingscriteria valt onderdeel 2 'technologische haalbaarheid'; bij de duiding hiervan gaat het o.a. om de 'kwaliteit van de offerte (heldere projectbeschrijving)'; wij vragen ons af in hoeverre een heldere projectbeschrijving iets zegt over de technologische haalbaarheid. Of is het de bedoeling om in de offerte een volledig technische uitwerking van het product op te nemen? Zo ja, maakt dit laatste dan geen deel uit van het haalbaarheidsonderzoek zelf?	Projecten krijgen een hogere score op technologische haalbaarheid naarmate de kwaliteit van de offerte hoger is oftewel hoe helderder de projectomschrijving hoe beter. Indien de projectomschrijving vaag en onduidelijk is, dan is de score op de technologische haalbaarheid laag. Een volledige technische uitwerking is niet nodig.

4	<p>Een soortgelijke onduidelijkheid (als bij vraag 3) tussen 'plannen van activiteiten' en 'uitvoeren van activiteiten' vinden we in onderdeel 'economisch perspectief', waarbij gekeken wordt naar de 'aangetoonde interesse van potentiële afnemers van het product'; hierbij lijkt het erop, dat op zijn minst een deel van de uitvoering van het haalbaarheidsonderzoek al in het offertestadium dient te worden uitgevoerd; dit spreekt elkaar tegen en het is derhalve onduidelijk wat in offerte van de aanbieders wordt verwacht te worden beschreven: het plan of het uitgevoerde plan.</p>	<p>Het gaat om beide. U neemt in uw offerte op (1) wat u reeds bekend is en (2) wat u gaat onderzoeken en de wijze waarop u dat gaat doen.</p>
5	<p>Is in de beschreven procedure geen sprake van belangenverstrengeling? Het komt er o.i. op neer, dat de uitvoerende partijen van de haalbaarheidsonderzoeken belang hebben bij de uitkomsten daarvan (n.l. selectie voor fase 2); hoe wordt dan geborgd dat deze haalbaarheidsonderzoeken objectief en neutraal worden uitgevoerd? Waarom is niet gekozen voor een procedure, waarbij de haalbaarheidsonderzoeken worden uitgevoerd door partij(en), die NIET betrokken zijn bij de initiële ontwikkeling en prototyping?</p>	<p>Een partij krijgt in fase 1 de mogelijkheid om de eigen oplossing verder te onderzoeken op haalbaarheid. Alleen ondernemers die met goed gevolg fase 1 hebben doorlopen komen in aanmerking voor fase 2. In beide fases zal een onafhankelijke beoordelingscommissie de offertes toetsen aan de objectieve criteria uit de oproep en de handleiding.</p>
6	<p>In het aanbestedingsdocument (oproep) is aangegeven dat er wordt gestreefd naar een serious game die 'ziekte-overstijgend' is. De serious games die reeds op de markt zijn, zijn echter voornamelijk gericht op één ziekte of aandoening, zoals autisme, verstandelijke beperking, ADHD, diabetes. Waarom is er gekozen voor een ziekte-overstijgende game? En wat wordt hier precies mee bedoeld?</p>	<p>Het dagelijks functioneren staat centraal bij deze oproep en niet de ziekte of aandoening.</p>
7	<p>Er wordt in het aanbestedingsdocument (oproep) gesproken over praktijklocaties (proeftuinen) waar de prototypes van de game beproefd kunnen worden. Zou toegelicht kunnen worden wat hier precies mee wordt bedoeld en hoe deze proeftuinen eruit zullen zien?</p>	<p>Op basis van de ca. acht (8), uit te voeren haalbaarheidsonderzoeken worden er passende proeftuinen gezocht. Dat zou een bepaalde wijk in een stad kunnen zijn bijvoorbeeld. Geef aan in uw offerte of u reeds een proeftuin op het oog heeft of beschrijf waar een proeftuin aan zou moeten voldoen. Overigens organiseren we voor de opdrachtnemers in Fase 1 een</p>

		matchmakingsbijeenkomst met potentiële proeftuinen.
8	Waar kan ik een voorbeeld van een uitvoeringsovereenkomst vinden zodat ik alle bepalingen kan inzien rondom een eventueel contract? (op https://mijn.rvo.nl/sbir-innovatie-in-opdracht heb ik het niet kunnen vinden)	Op de opdracht is de ARVODI-2018 van toepassing, daarin zijn de bepalingen te vinden die van toepassing zijn. (De artikelen 13, 19, 24 en 26 ARVODI-2018 zijn niet van toepassing.)
9	In Artikel 4.2 van de Handleiding staat dat ontwikkelde IP in principe van aanbieder blijft maar dat er uitzonderingen kunnen zijn. Onder bullet point 3 wordt gesproken over het 'algemeen belang' en in bullet point 4 over 'derden'. Wat wordt hiermee bedoelt?	Bij 'Algemeen belang' moet u denken aan bijvoorbeeld veiligheid. 'Derden' kunnen ook andere bedrijven zijn of andere overheden of kennisinstellingen. Dus in principe blijft het IP bij de aanbieder, tegelijkertijd zijn er situaties denkbaar dat bullet 3 en of 4 in werking treden. De kans dat het bij deze SBIR een rol gaat spelen is niet hoog aangezien er in de oproep niets over is geschreven.
10	Artikel 27.4 ARVODI-2018 vermeldt dat Opdrachtnemer Opdrachtgever toegang verleent tot de arbeidsvoorwaardelijke afspraken. Mogen wij ervan uit gaan dat dit dient te geschieden met inachtneming van de bepalingen in de AVG?	Uiteraard neemt RVO de AVG in acht, zie onze website voor de toepassing van de AVG bij RVO.
11	Mag de te ontwikkelen game gericht zijn op preventie?	Ja dit mag, als het maar niet alleen gaat om primaire preventie. Het gaat namelijk bij deze SBIR om het ondersteunen van de persoon die niet kan functioneren naar zijn of haar believen en vermogen. Houd er rekening mee dat het project uiteraard binnen de inhoudelijke oproeptekst moet vallen en het te ontwikkelen product bijvoorbeeld wel nieuw moet zijn.
12	Mag een niet Nederlandse onderneming een offerte indienen?	Ja, dat mag. De aanvrager moet zijn ingeschreven bij de kamer van Koophandel in een EU-land. In paragraaf 11.1 van de SBIR-handleiding vindt u terug aan welke eisen de partijen moeten voldoen.
13	Mag de offerte in het Engels worden ingediend?	Nee, de offerte moet in het Nederlands worden ingediend. Zie hiervoor ook 2.2 van de SBIR-handleiding.
14	Wie zijn de leden van de beoordelingscommissie?	De commissie bestaat uit: <ul style="list-style-type: none"> - Ellis Bartholomeus (designer, game developer, teacher, co-creator etc.) - Annelies Nijhuis (beleidsadviseur WMO) - Christel van Grinsven (Dutch Game Garden) - Floris Jan van Brederode (Ondernemer) - Laurens Rijpstra (Patiënten-federatie) en - Chris Flim (Ministerie van VWS). NB. Het is niet toegestaan om, in het kader van de

		SBIR-competitie, contact te zoeken met de leden van de beoordelingscommissie. Doet u dat wel dan kunt u worden uitgesloten van de verdere competitie.
15	Is er een beperking in de omvang van de offerte (het aantal woorden)?	In het Model projectplan van de SBIR staat het maximale aantal woorden per onderdeel genoemd. Het Model projectplan is te vinden op https://mijn.rvo.nl/sbir-innovatie-in-opdracht
16	Moet er een managementsamenvatting bij de offerte worden ingediend?	Ja, dat moet. De samenvatting is onderdeel van het (model) projectplan. De managementsamenvatting kan van groot belang zijn bij de beoordeling. In het geval dat er voor fase 1 veel offertes zijn ontvangen dan kan de commissie eerst een voorselectie maken van de naar hun mening kansrijke offertes. Voor het maken van de voorselectie kan de commissie uitsluitend naar de managementsamenvatting van iedere offerte kijken.
17	Waar moet de offerte worden ingediend?	U dient uw offerte bij voorkeur via e-mail in via sbir@rvo.nl . Zie verder paragraaf 9 van de Oproep.
18	Fase 2 duurt 18 maanden. Dat is te kort tijd om een promovendus in te schakelen voor validatie-onderzoek. Hoe moeten we dit dan doen?	Het gaat om een werkbaar product. Er hoeven geen wetenschappelijke artikelen over te verschijnen noch proefschriften. Het is aan het bedrijf om hiervoor een praktische test neer te leggen.
19	In hoeverre moeten we als gaming-bedrijf kennis van Health hebben?	Voor deze oproep is het cruciaal om kennis te hebben van zowel health als van game design. U kunt samenwerken met partijen die ontbrekende kennis wel hebben. Er is wel altijd één partij de hoofdaannemer. (zie ook vraag 34 en 44)
20	Welk commitment moeten we al hebben van samenwerkingspartners?	Daarvoor is geen verplichting: het is aan uzelf om afspraken hierover te maken. Geef wel duidelijk aan in uw offerte hoe concreet de samenwerking al is (heeft u een verkennend gesprek gehad of is er al een samenwerkingsovereenkomst gesloten bijvoorbeeld). Hoe concreter de samenwerking, hoe beter.
21	Moet de aanvrager een BV zijn?	Nee. De aanvrager moet zijn ingeschreven bij de kamer van Koophandel in een EU-land. Een aanvrager zonder winstoogmerk zal wel moeten kunnen aangeven hoe zij de resultaten van de SBIR op de markt gaan brengen. Zie voor meer informatie paragraaf 2.3 en ook 11.1 van de handleiding.
22	Moet één partij uit het consortium de offerte indienen? Heeft RVO een voorkeur voor wie aanvraagt?	Ja, er is één hoofdaannemer. Zie paragraaf 2.3 van de Handleiding. Het ligt het meest voor de hand dat een bedrijf de hoofdaanvrager is.
23	Wordt bij elke indiening voor de SBIR door Octrooicentrum Nederland gecontroleerd of	Nee, wij adviseren wel dat u hier zelf onderzoek naar doet. Octrooicentrum Nederland kan u hierbij

	het te ontwikkelen product nieuw is?	adviseren.
24	Hoe verhoudt een Nederlands octrooi zich tot de internationale markt? Wat kunnen we doen als bijvoorbeeld een Indiaas bedrijf ons product namaakt of een vergelijkbaar product maakt?	<p>Een octrooirecht geldt altijd per land/regio. Een Nederlands octrooi is voor de Nederlandse markt. Pas wanneer de Indiase partij het product in Nederland gaat verkopen, dan is het Nederlandse octrooi van belang.</p> <p>Een Nederlands octrooi kan een begin zijn om vervolgens een internationale aanvraagprocedure te starten. Zo kan er evt. ook een octrooi in India worden aangevraagd</p>
25	Wordt een project binnen de SBIR afgekeurd als er een element gebruikt wordt waar octrooi op rust?	In principe hoeft dit geen probleem te zijn, bijvoorbeeld als er een licentie is te verkrijgen op dit element.
26	Wat is de link naar het filmpje over octrooi aanvragen uit de presentatie van Octrooicentrum Nederland?	https://www.youtube.com/watch?v=HIJ7uG86nmM
27	Wat is precies de doelgroep voor de te ontwikkelen game?	Dat zijn burgers die functioneren in de een samenleving. Met nadruk gaat het niet over patiënten met specifieke ziekten. In de toekomst zal de derdelijnszorg steeds meer verdwijnen. Het is mede daarom belangrijk dat de game zich niet alleen richt op zelfmanagement, maar op joint management van de mens in zijn/haar dagelijkse omgeving, inclusief informele en formele zorg. Zie hiervoor ook de presentatie van Nico van Meeteren.
28	In de presentatie van Health~Holland werd gerefereerd aan de WHO en een schema getoond met rollen in de samenleving. Waar kunnen wij dit vinden?	Het schema komt uit het artikel met de titel: "Reconsideration of the scheme of the international classification of functioning, disability and health: incentives from the Netherlands for a global debate."
29	Kunt u meer toelichten hoe ik het generieke aspect los kan zien van de specifieke beperking?	Specifiek gaat de oproep over functioneren in de samenleving. Daarnaast moet de game generiek toepasbaar zijn (dus niet voor specifieke ziekten of aandoeningen). De oproep richt zich op gezondheid als middel van functioneren.
30	In vervolg op vraag 29. Gaat dit niet ten koste van de kwaliteit (als het meer generiek wordt)?	Het is niet zo dat de game meteen volledig generiek toepasbaar moet zijn, maar een voorstel zal wel beter passen bij de oproep naarmate er meer mogelijkheden zijn om verschillende soorten (somatische en psychische) problematiek (op termijn) toe te voegen.
31	Kunt u toelichten waarom er is gekozen voor een spelende oplossing?	In eerste instantie is het simpele antwoord: dit komt voort uit de motie over serious games. Dit zal waarschijnlijk gebaseerd zijn op gesprekken met patiënten en waaraan bij hen behoefte is. Een

		serious game is een manier om mensen geïnteresseerd te houden.
32	Welke partijen en doelgroepen moeten we al betrekken bij de haalbaarheidsstudie? Moet er al een potentiële inkoper zijn?	In elk geval is het belangrijk om tijdig een potentiële inkoper te betrekken/raadplegen. Daarnaast is ook de doelgroep waarmee wordt samengewerkt in fase 2 van belang. Onderzoek tenminste wie er mee wil doen.
33	In de oproeptekst staat dat het product nieuw moet zijn. Wat gebeurt er als het product al deels bestaat?	Het kan ook zijn dat het product een (nieuwe) combinatie is van bestaande onderdelen of dat het product voor een hele nieuwe context wordt ontwikkeld. Het wordt dus niet zonder meer afgewezen.
34	Moeten we samenwerken (en met wie)?	Nee, dat moet niet. Het gaat om goede voorstellen. We verwachten bij deze oproep dat de kwaliteit van de voorstellen beter is wanneer wordt samengewerkt tussen bijvoorbeeld partijen uit de Health-sector en uit de Gaming-sector. Indien nog niet alle partners bekend zijn, geef dan aan waar ze aan moeten voldoen (welke kennis ze moeten hebben bijvoorbeeld). (zie ook vraag 19 en 44)
35	Aan wat voor soort beslissingen moet ik denken?	Het gaat om beslissingen op gebied van Algemeen Dagelijkse Levensverrichtingen. Denk bijvoorbeeld aan vragen als: <ul style="list-style-type: none"> - Wanneer zal ik mijn medicijnen nemen? - Wat ga ik eten? - Ga ik met de bus of lopend? Neem ik de trap?
36	In de presentatie werd gezegd dat er veel games en apps worden ontwikkeld die uiteindelijk niet worden gebruikt. Hoe komt dat?	Waarschijnlijk komt dit omdat deze producten niet in de praktijk zijn ontwikkeld, maar het betreft oplossingen die vanachter het bureau zijn bedacht.
37	Heeft een app wel een kans binnen deze SBIR?	Het gaat er niet om welke vorm de game heeft, het gaat om de kwaliteit en de validatie. De oplossing moet daadwerkelijk ondersteunend zijn voor personen van diverse achtergrond.
38	Hoe komt het dat mensen tegenwoordig zo lang blijven leven?	Daar zijn diverse oorzaken voor, zoals hygiëne, betere gezondheidszorg, veiligheid, beschermende maatregelen.
39	Moet de game zich speciaal richten op ouderen?	Nee.
40	Kunnen probleemjongeren ook tot de doelgroep behoren?	Ja, psychosociale problematiek (zoals beschreven in DSM V) kan ook onderdeel zijn van de game.
41	Mag de game zich ook richten op de mantelzorgers?	De ontwikkeling moet zich richten op het individu in interactie met zijn/haar omgeving (waaronder de formele en informele zorg). De persoonsgerichte

		aanpak staat voorop.
42	Wat wordt er verstaan onder een serious game?	We hanteren geen strikte definitie van een serious game. De volgende aspecten spelen een rol: <ul style="list-style-type: none"> - Fun/speels - Fysiek of digital of blended - Oplossingsgericht - Uitdagend - (Blijvend) Boeiend - Beloning - Betekenisvolle context - Monitoren/aanpassen - Leertraject
43	Moet het gaan over chronische ziektes?	Nee de te ontwikkelen game hoeft zich niet te beperken tot chronische ziektes.
44	We weten nu nog niet precies wie onze consortiumpartners zijn voor de volledige ontwikkelperiode. Moeten we dat nu al weten?	Nee dat hoeft niet. Zie ook vraag 34 en 19. Voor Fase 2 wordt weer een nieuwe beoordelingsronde gedaan en u kunt ook nieuwe consortiumpartners toevoegen.
45	Welke methode moeten we gebruiken voor de validatie?	Dat ligt niet vast. Bij voorkeur moet er een pragmatische aanpak worden gekozen. De klassieke RCT-methodes zijn zeker niet per se leidend. Ga in gesprek met deskundigen op dit gebied voor het kiezen van een geschikte methodologie.
46	Is internationale samenwerking mogelijk binnen de SBIR?	Jazeker. De aanvrager moet wel gevestigd zijn in de EU en ingeschreven staan in het handelsregister van een EU-land,
47	Wat wordt beter beoordeeld: een goede game voor een specifieke doelgroep of een prima game voor een grote doelgroep?	Op deze vraag is niet zonder mee antwoord te geven. Het criterium Impact telt voor 50 punten (van de 100) mee in de beoordeling. Raadpleeg voor de criteria zowel de oproep als de handleiding.